

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt — kr.
Egy hónapra 1 frt — kr.
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többzori
hirdetések alkalmanként jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj min-
den külön bejelölésért 30 kr.

Márczius tizenötödikén.

Vannak-e még ábrándos rajongók szép Magyarországon, kik érted hevülni tudnak, régenmult szépséges tava-
szunk? Akad-e még érintetlen lélek, melynek zománczát nem tördelte meg a bölcs elötretörékvés hasznos józansága?
Van-e még kin mosolyogni a derék és mindenekelőtt becsületes ujkori Catoknak?

Örömnök szentelt ünnep volna e mai nap nekünk, ha még örülni tudnánk, mikor látiuk és keserűen érezzük,
miképen halaványul évről-évre emlékeztette a cselekedetnek legdicsőbb példája. Emlékezet — remény nélkül! Mi volna
más a hit nélkül való ünneplés?

Hiszen az új Magyarország szentháromsága, melyet a mai szép napon annyi ajk hangoztat széles e hazában,
mely egykor a nemzet millióit lelkesítette véraldozatra, ma már csak a legifjabb nemzedéket gyújtja muló lángolásra.
Arról, hogy a férfi szívében tettet érlelő vágyat keltsen, hogy a sorsa fölött rendelkező népet magával ragadja, avagy
csak elméjét felvilágosít a hazája boldogságáról, saját boldogulásáról: nem képes már a legmagasztosabb igazságok hárde-
tése, nem volna képes a legfonságesebb szónoki erő sem.

Csak ami közvetlen érdek, ami közel eső jó haszonnal kecsegtet, csak annak csábító varázsa bír még
hatással az apostolaiban csalódott tömegekre. Minden, mi egykor szent volt a népnek, mindinkább hatalmát veszti, üres
jelszóvá sorvad szemében, melyben egykor a honért élni-halni kész lelkesedés lángja égett.

A hazaszeretet ma frázis. A függetlenség kézoelődés. Positiot szerezzünk magunknak, hogy aztán meggazdagodjunk.
Ha másképp nem lehetséges, ám lármázzunk minél hangosabban. Mennél jobban kiabálunk, annál kellemetlenebbek
vagyunk a hatalomnak és oh, akkor sovargó vágyunk betelhetik: annál zsirosabb falattal fogják bedugni szánkat.

Mit neked az, hogy évtizedeken át szabadságot hirdettél, testvériséget prédikáltál, egyenlőséget követeltél?
Megragadod a legelső alkalmat, a mikor valósággá is lehet egy része elveidnek és — elárulod azokat.

A mire ama szebb tavaszon szent eskü szállt a magyarok Istenéhez, a független Magyarország mind jobban
gyökeret ver ismét a szívekben: mit neked megbontani a hitek mind erősebbé váló táborát s az önmagában megbomlott
sereget kiszolgáltatni a közös ellenség erejének?

És végre mit neked a közerkölcsök tisztasságáról szonokolni, a törvényhozó hozzáférhetlenségéért hangos
szóval harcolni és azalatt szép csendesen a kormánylyal kötött takaros üzletek busás nyereségét kényelmesen és gyanut-
lanul zsebre vágni?

Szerencsétlen kor, elárvult nép, hát ezek lesznek, ezek maradnak-e ideáljaid? Nincsen-e már, ki ostort vegyen
kezébe s kiüzze templomból a kulárokat? A hazugság, a farizeusok képmutató álnoksága megvette-e hát egészen
eszedet, szivedet?

Oh szállj e mai ünnepen magadba, emelkedjék föl lelked az emlékezet szárnyain ama dicsőkhöz, kik ezt a napot
és az utána elmúltakat, tettökkel és vérökkel megszentelék, tisztulj meg az ő tisztaságukban, meríts hitet az ő hitökből:
mert csak úgy lehet te néked reménységed!

B. S.

Márczius 15-ike. *)

A politikai kérdések vita- és a teendők
elhatározásának helyei: az »Ellenzéki kör«,
éppen a szabad szellem folyton ébrentartására,
mindjárt a mostani követválasztások után ala-
kult s az ellenzéki kitünőségek látogattak ren-
desen; de sűrűn felkereste, az itt hallható
magasb eszmecserék után ösztönszerűleg vá-
gyódó ifjuság is.

Ennek az »Ellenzéki kör«-nek jellemzé-
sére talán elég lesz annyit említenünk, hogy
első elnöke gr. Batthyány Lajos s vezérszelle-
mei Klauzál G., Nyáry P. stb. voltak. Másik
gyűlőhely, amit minden szakbéli — író-, tanuló
ifjuság keresett fel — a Pilvax kávéház...
jelentéktelen — de most és e napok esemé-
nyei által fontos és örökre nevezetessé vált
hely. Itt a »Közvélemény asztala«-nál különö-
sen a »tizek«: Petőfi S., Jókai, Tompa, Ke-
rényi Fr., Palfy A., Obernyik K., Lisznyay
K., Pakh A., Berczy K., Degré Alajos fiatal
írók adták meg az irányt és vitték a szót;
de az egész írói garda, egyetemi ifjuság,
Nemzeti színházi színész kitünőségek, a mit a
magasan szárnyaló lélek és lelkesülő érzés
roppant ereje fölül elképzelnünk tudunk, mind-
mind itt körülök csoportosult, a tetteire hívó
első felszólításra is azonnal készen. És annak
a tetteire hívó szónok szélzugása már hallat-
szott a tavaszi — márcziusi levegőben!...

*) Kivonat Bartha Mór „Márczius 15-ike fél-
százados ünnepe“ cz. füzetéből.

ami a nagyközönségben is szokatlan vérfor-
gást idézett elő.

A párisi forradalom által különben is
felizgatott ifjuság, most, a pozsonyi ország-
gyűlésen Kossuth felirati javaslatának a felső
táblán eldülését várta — türelmetlenül. Min-
den gőzhajó érkezés feszítette e várakozást.
A bizonytalan állapotból végre, az Irinyi-féle
indítvány nyomára, merész lépéssel akart ki-
bontakozni: a Nemzet peticióba foglalt ki-
vanságainak az országgyűlés elébe juttatását
határozta el, hogy ez által az országgyűlés
elhatározását — a kifejlődést siettesse. Ehez
nagy népgyűlés tartását s a polgárság részvé-
telével rendezendő lakomát választotta esz-
közül. Megnyerte hozzá az »Ellenzéki kör«
helyeslését, mely Kossuth beleegyezése, — ta-
lán sugalmazása után, maga is szükségesnek
látta, hogy bekés tüntetéssel sarkalassék az
országgyűlés különösen felsőtáblájának elha-
tározása.

A Népgyűlés idejéül márczius 14-ét, he-
lyéül az »Ellenzéki Kör«-t, a lakomának
márczius 19-ét, — a Rákoson tűzte ki. Bi-
zottság alakult, aláírási íveket bocsátottak ki,
hogy a nagy tüntetés, minél hatásosb legyen.
Az ifjuság azonban, miként le kében fogam-
zott az eszme, a cselekvést sem bocsátotta ki
kezei közül.

Már márczius 11-én megszerkesztette az
Irinyi József-féle indítvány szerint egy öt-
tagu bizottság — Irinyi, Petőfi, Jókai, Vas-
vári, Bulyovszky — a Népgyűlés elébe ter-
jesztendő, — aztán az országgyűléshez fel-

küldendő petíciót — 12 pontban. Ezt az »El-
lenzéki kör«-ben márcz. 12-én — kevés mó-
dosítással elfogadtak; márcz. 14-én — d. u.
1 órakor — ugyanott, a nemzeti zászlókkal
feldisznított teremben, megtartották — a szá-
zadon át első, nyilvános — Népgyűlést. A
kör alelnöke Fenyves Elek — a nagy statiszt-
ikus nyitotta meg; most első szónoka, Irinyi
bevezető beszéd kíséretében előterjeszti és
felolvassa a petíciót, a mit fékezhetlen lelke-
sedés közt egyhangulag elfogadnak s Vas ári
P. azon indítványával tóldanak meg, hogy
minél többek által aláírva külön küldöttség
vigye Pozsonyba az országgyűléshez és onnan
Bécsbe — a királyhoz.

De végre is nem ezt, hanem Klauzál
indítványát fogadják el, a ki attól tartván,
hogy a kívánt siker elmaradása esetében,
zendülés törhet ki — azon módosító javasla-
tot tette, hogy Batthyányi L. útján terjesszek,
előbb az országgyűlési ellenzék értekezlete
elő, ettől helybenhagyva köröztessék az or-
szágban, hogy százezrek aláírásával kerüljön
az országgyűléshez, mint a melyről így két-
ségbevonhatlanul bebizonyítva lesz, hogy az
— a Nemzet kivansága. Ez a javaslat két-
ségen kívül igen higgadt s bölcsen fontoló lé-
lekből származott, csak egygyel nem vetett
számot — a rohamosan haladó és az esz-
ményeket feltartóztathatás nélkül szülő idő-
vel, amelyek hatása alatt állott az ifjuság,
amelynek véreben ott volt a jós-szerű sje-
tlem, akaratában a duzzadó erő.

A Népgyűlésnek a Klauzál-féle javaslat

Debreczen, március 15.

A képviselőház összeférhetlenségi bizottsága Apathy Péter elnöke mellett tegnap ülést tartott, a melyen a bizottság tagjai közül Andrásy Tivadar gr., Dózsa Endre, László Mihály és Rátkay L. voltak jelen. — Ekként a bizottság határozatképes számmal lévén együtt, minthogy rendes jegyzője Rudnyánszky Béla a megjelenésben gátolva volt, ez ülésre jegyzőnek Rátkay Lászlót választotta meg. Elnök bejelentette, hogy a Ház elnökség áttette a bizottsághoz G a j á r y Ödönnek a ház nyílt ülésében T a l l i á n Bélára vonatkozólag a Bank egyesületnél elfoglalt állása alapján és az ő felkérésére tett összeférhetlenségi bejelentését; továbbá Solymosy Márton bpesti, Kanász Nagy Sándor és Praznovszky Bertalan szentesi lakosoknak és Olay L. képviselőnek Ugron Gáborra, mint a kormányal viszonyban álló vállalkozóra vonatkozó összeférhetlenségi bejelentéseit.

A bizottság a Tallián Bélára vonatkozó összeférhetlenségi bejelentés tárgyalását e hó 20-ára tűzte ki, a mely időpontról egy a bejelentő, mint az érdekelt képviselő értesítettni fog. Együttal az elnök felkéréselt a Bank egyesület alapszabályainak, továbbá az irant való nyilatkozatának beszerzésére, vajjon az egyesület áll-e, s ha igen, mielő összeállításában a kormánnyal; végül pedig a kormány ugyane kérdésre vonatkozó nyilatkozatának beszerzésére.

Az Ugron Gáborra vonatkozó összeférhetlenségi bejelentés tárgyában a bizottság e hó 20-ának delutáni 5 óráját tűzte ki határnapul, amely időpontról egy a bejelentő, mint az érdekelt képviselő értesítettni fognak. Az illetők által teendő nyilatkozatokhoz képest fogja a bizottság megállapítani, vajjon szükséges-e és ha igen, mely okmányoknak a hadügyminiszteriumból való beszerzése.

Ezzel az ülés véget ért.

A képviselőház mentelmi bizottsága is Chorin F. elnöklésével ülést tartott tegnap, a melyen Kabos Ferencz előadásával tárgyalás alá vette és elintézte a mentelmi ügyeit Hock J. nak (hatóság elleni erőszak) és Forgách Antal grófnak (párviadal vétsége miatt hozott ítélet végrehajtása.) Hockra nézve a bizottság sötöttséggel a mentelmi jog felfüg-

gesztése megtagadásának, Forgách grófra nézve a mentelmi jog felfüggesztésének javas atba hozását határozta el a bizottság. Tárgyalásra ki volt még tűzve Perczel D.-nek a mentelmi ügye is (párviadal vétsége.) Ő felesége azonban megszüntetvén a párviadal vétsége címén megindított eljárását, ezzel a szóban forgó mentelmi ügy is tárgytalanná lett.

Tiszti fizetés emelése. Vasvármegye törvényhatósági bizottsága Reiszig Ede főispán elnöklésével tegnap — márcz. 14 — rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen a belügyminiszter által kiutaltványozott 24,556 korona pótljadalmazást akként osztotta fel a tisztikar között, hogy minden tisztviselőnek egy a kezelői, sejtő és szolgáló személyzet tagjainak törzsfizetését tíz százalékkal felemeli. Azután Reiszig főispán indítványára halás közönséget szavaztak a miniszterelnöknek a tisztviselőkről való gondoskodásáért.

Még korai volt. A Luczenbacher-féle végrendeletéről s az ötmillió koronás jótékonyágról kombinált hír kelemetlen meglepetést okozott korai volta miatt az elhunyt ismerősei, rokonai között. A mese alapja egy régebbi végrendelet volt, a melyet azonban Lutzenbacher már évekkal ezelőtt hatályon kívül helyezett. E rendelkezésnél felesége életében kelt s arra az esetre intézkedett, ha a férj halna meg előbb. Ebben a végrendeletben tekintélyes összeg szerepel, mint jótékony alapítvány, s egy ismert ellenzéki képviselő ügyvéd van megnevezve a végrendelet végrehajtójának. Ezt az okiratot azonban Luczenbacher felesége halála után megsemmisítette s új végrendeletet írt, amelynek végrehajtója egy budapesti közjegyző. Ezt a végrendeletet azonban még nem hirdették ki.

Van valami jó. A földmívelési tárca költségvetésének tárgyalása alkalmából nem lehet érdektelen megemlíteni, hogy a hány külföldi szakembernek alkalmi nyílt gazdasági intézetek megismerésére, — mind a legnagyobb elismeréssel szólnak azok berendezéséről. Így F l e é a román földmívelésügyi miniszter legutóbb Budapesten átutazván, M a u t h n e r Ödön kezdeményezésére és vezetése alatt megsejmelte a magellenőrző állomást, a botanikus kertet és más gazdasági intézeteket, valamint vezetőjének saját telepét is, melyeknek gyakorlati beren-

dezése és a gazdákra nézve oly rendkívül fontos megbízhatósága felett a miniszter ismételtén kifejezte teljes elismerését. A magvizsgáló intézet igazgatójának Dr. Dégennek bejelentette a miniszter, hogy hasonló intézete szándékozik Bukarestben létesíteni és e célból több szakértőt fog ideküldeni, az állami jószágok, valamint a gazdák közt leendő szétosztás céljából pedig a Mauthner-telepen különböző vetőmagokból nagy mennyiségűt rendelt. Ez alkalommal Fieva nyíltan kijelentette, hogy igen sokat talált Budapesten a mit Bukarestben meg akar honosítani.

Vizsgálat a jótékonyági és munkás egyesületekben. A belügyminiszter már régebben utasította a főváros tanácsát, hogy a főváros területén működő jótékonyági és munkás-egyesületekben vizsgálatokat tartson s azoknak eredményéről időnkint értesítse a belügyminiszteriumot. A főváros tanácsának utasításából a kerületi előjáróságok most sorra vizsgálják ezeket az egyesületeket. A napokban fejezték be a vizsgálatot negyvenegy munkás szakszerveületben, a melyekben egy a pénzügyelést, mint a könyvelést rendben találták. A kerületi előjáróságok a vizsgálatok eredményéről értesítették Halmos polgármestert, a ki viszont jelentést tesz a belügyminiszternek. A különböző jótékonyági egyesületekben és körökben szintén megkezdtek már a vizsgálatokat. Összesen 193 ilyen egyesület pénztárát és könyvvezetését kell megvizsgálni az előjáróságoknak.

A képviselőház ülése.

Tegnap — Márc. 14. — az ülést talán a földm. tárca költségvetéséhez szólásra nagy számmal feliratkozott kormánypártiakra tekintettel — már a rendes időben — pontban 10 órakor nyitotta meg Perczel D. elnök, aki a jkv. hitelesítése után bemutatta M a n a s s y György képviselő levelét, melyben főispáni titkári állásáról lemond.

P s i k Lajos jelentette, hogy mandátuma rendben van s Manassyt a IX. osztályba sorolták.

R a k o v s z k y István interpellációt jegyzett be a belügyminiszterhez a Liptóvármegyében megtartott közg. vizsgálat tárgyában.

értelmében történt határozatával elégedetlen ifjuság igaztoltan távozik onnan s a Pilvaxba vonul. Az események rohamosságát jól sejtő ifjuságot rögtön igazolja a váratlan hír.

Alig kezdik meg ugyanis a teendők feltéti vitakozást: berohan közéjük a pozsonyi országgyűlési ifjuságnak a gőzhajóval érkezett küldöttje s harsányan adja tudtul, hogy Bécsben kiűtött a forradalom! A hír, az a gondolat, hogy »Bécs által megelőztünk«, megdöbbentő hatásával, néma csendet idéz elő; de csak pillanatra. A másik percben már az asztal tetejéről szólal meg, a szemrehányás és elhatározás hangja Petőfi ajkáról: »Ime a forradalom fergege már itt zug a közeli szomszédban... És mi tétovázunk? Nem... cselekedni fogunk! És rázugják egyetemleg: »Igen, cselekedni fogunk!«

A városba hirtelenséggel szétterjedt hír, minden mozgatható a Pilvaxba von. A cselekvés lázas izgalma kerül fülbe, minden komoly fontolgatásnak, miként Sükey Károly az előzetes és a Népgyűlés határozata mellett buzgó Klauzál es tarsainak jellemzően dadogja: »most olyan időket élünk, hogy nem kell az okos emberek tanácsára halgatni!« De bár már éjfél van — még sem tudnak a teendők felett megállapodni s készülnek eredménytelenül szétoszolni. És szétoszolnak, ha Vajda János az ajtót előlök hirtelen el nem csukja, azon követelő kiáltással: »Innen addig ki nem mennek, míg nem határozzuk!« És elhatározzák, hogy másnap — márczius 15-én — az egyetemi ifjuság bevonásával tüntetést rendeznek s a 12 pontot, lehetőleg azonnal életbe léptetik. Nem tagítanak; ha kell, szembeszállnak a szuronyokkal is. Előveszik még egyszer a 12 pontot: végleg formulázzák:

Mit kíván a magyar nemzet?

Legyen béke, szabadság, és egyetértés.

1. Kivánjuk a sajtó szabadságát, a cenzúra eltörlését.
2. Feletlős miniszteriumot Budapesten.
2. Evenkénti országgyűlést Pesten.
4. Törvényelőtti egyenlőséget, polgári és vallási tekintetben.
5. Nemzeti őrsereget.
6. Közös teherviselést.
7. Az urbéri terhek megszüntetését.
8. Esküdszéket, képviselőlet egyenlőség alapján.
9. Nemzeti bankot.
10. A katonaság esküdjék meg az alkotmányra, magyar katonáinkat ne vigyék külföldre a külföldieket vigyék el tőlünk.
11. A politikai status foglyok bocsáttasának szabadon.
12. Kivánjuk az Uniót Erdélytel.

»Egyenlőség, szabadság, testvériség.« Petőfi zsebében már akkor készen volt »Nemzeti dal«-a, s jetezte is, hogy holnapra neki is lesz valamije, azonban most nem olvassa fel. Majd holnap. Kellott is azon Szikra Feri szerint változtatást tenni: »Rajta magyar« helyett: »Talpra magyar«-t írni. Ezt a kiigazítást s a végleges átnevezést réggelég végezni lehet.

Ejfelűten oszlanak el — hangoztatva: »Korán reggel mindenki itt legyen!«

Reggel márczius 15-ike... Szerda nap. Komor, hideg, havas-esős, locspócs — kelemetlen idő fogadja őket, a tavaszéldi természet reszeről, de ott vannak mind a Pilvaxban. A petíciót, az újjáalakulás első kiáltványa képen kiragasztják az utcaszeg-

letekre. Benn a felszólalást Jókai kezdi; lelkesítő szavait, a 12 pont follovasásával, és azzal a kijelentéssel végzi, hogy »azokat a jogokat követelni tartozik a Nemzet bizva önérejében és az igaz ügy istenében«. Utánna Petőfi mutatja be és szavallja el már tegnap jelzett költeményét:

Nemzeti dal.

Talpra magyar, hí a baza!
Itt az idő, most vagy soha!
Rabok legyünk, vagy szabadok?
Ez a kérdés válasszatok! —
A magyarok Istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Rabok voltunk mostanáig,
Karhozottak ősapaink,
Kik szabadon éltek, haltak,
Szolgaföldben nem nyughatnak.
A magyarok Istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Sehonnai bitang ember,
Ki most, ha kell, halni nem mer,
Kinek drágább rongy élete,
Mint a haza becsülete.

A magyarok Istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Fényesebb a láocznál a kard,
Jobban ékesíti a kart.

A napirendben levő földművelési tárca költségvetéséhez

Bauer Antal szolt mint első szónok. A földbirtokos osztály hanyatlásáról beszélt, a minnek okát a fényűzéssel járó túlságos költségekben találja. Felesleges — ugymond — hogy a középbirtokos fényesen berendezett, drága klubokba és kaszinókba iratkozzék, melyekben kartján és pezsgővel elvesztegetse vagyona roncsait. Ha van felesleges pénze, inkább menjen külföldre utazni és szerezzon modern gazdasági és keresk ismereteket. (Helyeslés.)

Szina Gyula kifejti, hogy a földművelésügyi miniszter nagy buzgalma daczara se lehet hasznára az országnak, amíg a gazdasági közönség Ausztriával fennáll. Nincs ara semminek, csak a hadilovak ára emelkedett s az is azon szomorú tény miatt, hogy az angolok barczolnak a burokka). Foglalkozik a buzaárak hanyatlásának kérdésével; a hanyatlás okának szintén az Ausztriával való közönségre és a tarifák leszállítását sürgeti. Sürgeti, hogy a nép megélhetési módján könyörítsenek.

A magyar ipart meg kell teremteni és virágzóvá kell tenni. De ezt sem lehet megalkotni, míg az Ausztriával való közönség alól magunkat ki nem szabadítjuk. Kárhóztatja, hogy a buza aczuloságának elvesztését hirdették egész alaptalanul. A szerződések megújításánál résen kell lenni, hogy az igazság társaságok megszűnjenek. Különösen az orosz és román szerződésekre kell ügyelni. A bortermelés veszedelmét különösen figyelembe ajánlja. Ezt elhanyagolták. Már Tisza idejében nyulik vissza. Tisza Kálmán nem törődött a filoxerával.

Madarász J. Maga is filoxera volt. (Derütség.)

Szina Gyula reformálni kívánja a borvásárokat. A borhamisításokra vonatkozó törvény nem elegendő. A filoxera kijött a földszinére, meg töltötte zsebeit családul szerzett milliókkal. Felolvassa a borhamisítók nevsorát. (Felkiáltások a baloldalon: Még több van!) A névsorban kevés olyan névvel találkozok, mely Egánnal szólva, Árpádtól valóké. (Derütség.)

A törkölytől meg kell vonni a vasuti

szállításat. A pálinkaivás korlátozásában kezelt kellene szorítani erkölcsi szempontok miatt a kultuszminiszternek és a hadügyminiszternek aki tudja, hogy a pálinkaivás miatt a népesség satnyu. Kárhóztatja, hogy a kis termelőt túlságosan sújtják az adóval Buráth Ferencz beszédének ötletéből foglalkozik a rutben kérdéssel. Egan rámutatott, hogy minden bajnak oka a Galicziából való zsidóbevándorlás. Erre azt mondták, hogy antiszemizmusz.

Rakovszky István: Mindjárt azt mondják.

Szina Gyula azt véli, hogy ily magyarázattal rossz szöveget tesznek az ügynek, szöveg is felolvasott egy névsort a borhamisítókról, sok volt benne a zsidó, de ebből nem következik, hogy minden zsidó hamisító. Utal a delvidéki gabonaszorára. A gabonaelvételü ügyében uszora van, holott a Kuria ellenkező álláspontot foglalt el. Az elvételü üzlet ellen törvényhozási intézkedéseket kell tenni. A költségvetést nem fogadja el. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.)

Most következett egy miniszteri beszéd oly tartalommal, amely még az ellenzékét is kielégíti, amilyennek kellene lennie egy Magyar Állam minden miniszterére beszédjének.

Daranyi miniszter első sorban a magyar buzaat részesíti érélyes védelemben és tudományos vizsgálódások alapján kimutatta, hogy a magyar buza megtartotta fölényét; a világpiacon elfoglalt helyét elismerik a külföldi szakértők is, de hogy az egész világ is meggyőződhessen róla, a pári-i kiállításra egy sütődét állít fel, mely gyakorlatilag fogja bemutatni, hogy a magyar buza sikertartalma és sültési képessége a világ összes buzája közt a legjobb. E tetszéssel fogadott kijelentések után rátért a miniszter Molnár J. és Komjathy határozati javaslatának méltatására és ezek kapcsán bejelenti, hogy az igazságügyminiszter a vegrehajtási eljárás rendezésénél bizonyos, most is fennálló kedvezményeket ki fog terjeszteni. Nagy hatása volt szavainak, a mikor az Ausztriával való allatforgalmi szerződésről szólva nagy határozottsággal kijelentette, hogy ha nekünk el kell tünnünk az ausztriai iparcikkek versenyét, Ausztriának kötelessége a mi nyers-terményeinknek és állattenyésztésünknek szabad forgalmat biztosítani. Ennek következtében az allatforgalmi egyezmény ki-

egészítő része a kiegyezésnek, a melylyel áll vagy bukik a kiegyezés.

Ezek után a telepítési kérdésről szólva, közölte, hogy a kormány teljesen elzüllött és vagyonalan embereket nem akar telepíteni, mert arról kell gondoskodni, hogy a telepe-seknek megis maradjon nekik átadott föld. A hitbizományok kérdésében a kormánynak az az álláspontja, hogy sik földön új hitbizományok felállítását nem javasolja, hanem a fel-földön, ott, hol hitbizományok felállítására egy-szersmind nagy szöveget lehet a magyar állam-szémének, ilyenek ellen semmi kifogása nem lesz. A miniszter ezek után beszámolt a gazdasági szövetkezetek működéséről. Az olasz borbehozatal kérdésében a kormány isméri fogja kötelességét, de most, mivel nemzetközi egyezményről van szó, egyelőre a részletekről nem nyilatkozhat. A miniszter igen érélyesen tiltakozik azon vad ellen, hogy ő csak a nagybirtok érdekeivel foglalkozik; az ő politikája éppen az, hogy első sorban a kisembereken segítsen, azon, a ki egymaga nem tud magan segíteni. Egyébként nem helyes magyar politika Magyarországon bármely osztály ellen direkte vagy indirekte izgatni, Magyarországon régebben sohasem beszéltek nagy- vagy középbirtokosról, hanem csak földbirtokosról. Az ő politikája az, hogy első sorban a ház szilárditassék és ezért főgondja a kisgazdak felé fordul. Fel is sorolta aztán hoszu adatokba, mi mindent tett a kormány eddig a kisgazdak érdekeiben.

A miniszter az ellene emelt vádak ellen való védekezését így fejezte be:

— Rólam azt mondaní, hogy én nem tartom szemem előtt a kisgazdak érdekeit, arra nincs más megjegyzésem:

— »Difficile est, satyram non scribere»
Ezek után közöli a miniszter azon intézkedéseket, melyeket az általános mezőgazdasági érdekek szempontjából tett és itt meleg elismeréssel nyilatkozott Láng Lajos multkori beszédjéről. Majd így szolt: A nagy gazdaságharcban vegyen részt a gazdaság taly is, mert a jövő nagy feladatokban szükség lesz minden erőre. Az akciókból zárjuk ki minden felekezeti szempontot, hagyjuk figyelmen kívül ily jelzéseket is: merkantilis, agrárius. Ö legnemesebb értelemben, védelmezi meg a mezőgazdasági érdekeket. Ha ezt nem tenné,

És mi mégis lánczot hordunk!
Ide veled, régi kardunk!
A magyarok Istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

A magyar név megint szép lesz,
Mélto régi nagy híréhez,
Mit rákennek a századok,
Lemossuk a gyalázatot.
A magyarok Istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Hol sirjaink domborulnak,
Unokáink leborulnak
És áldó imádság mellett
Mondják el szent neveinket.
A magyarok Istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

A leirhatatlan lelkesedésben vállra kapják Petőfit s körülhordozzák a teremben. Aztán mennek az egyetemekre. Előttük nemzeti zászló... mellökön: nemzeti rózsák... ajkukon: Éljen a szabadság! Éljen az Egyenlőség! Éljen Kossuth! — kiáltás. És zug a városban — mindenfelé, honnan a polgárság ezrei csatlakoznak a menetbe.

Az egyetemi ifjuság az első jelle ott hagyja mindenütt az előidást... a 12 pontot és Petőfi »Nemzeti dal«-át hallgatja most és — esküszik: »A magyarok Istenére esküszünk, esküszünk, hogy rabok tovább nem

leszünk! A menetbe olvadnak a Nemzeti színház művészei Egressi stb.

Budára! — kiáltja valaki, A nyomdában — tulkiáltja Petőfi. — És a tömeg nyomul a »Landerer és Heckenast« nyomda elébe. Petőfi Jókai, Vasvári, Degre, Irinyi az ajtóban álló Landerertől követelik a »12 pont« és a »Nemzeti dal« azonnali kinyomtatását. Landerer a cenzori engedély hiányával mentegetőzik; megsugja azonban Irinyinek, hogy foglaljanak le egy sajtót. És Irinyi »a nép nevében« lefoglalja a legnagyobb gépet. Landerer meghajlik »az erőszak« előtt; a nyomdászemélyzet pedig — Éljen a sajtószabadság! Éljen a nép! kiáltások közt gyorsan munkához lát. S míg odakint a tömeg türemtelenségét lelkesítő beszédekkel elfoglalva mérséklék — három negyedóra alatt — feltizenkedőkor — megjelen a »12 pont« első példánya — a szabadsájió első születtje s Irinyi azon nédvesen felmutatja a tömegnek, mely azt üdv-riadallal fogadja.

Hozza most Petőfi — megdicsőült arccal az iker-szűlöttét — »Nemzeti dal«-át s közkívánatra arról szavallja el, »soha nem látott gyujtóhatással.« A gépek ezalatt folyton zakatolnak, hogy mindenki igényét, hogy az emberi lélek felszabadulásának tanujeléből példányt kaphasson — kielégítsék, de nem kaphatnak, pedig már dél van, s a nyomda munkásainak pihenés kell. Biztatást kapnak, hogy majd délután 3 órakor — a Múzeum téren kap mindenki. Ezzel a biztatással oszlanak szét.

A mondott időben mind ott vannak, a Múzeum-téren s amint a példányok a sajtó alól kikerünek, szakadatlanul osztják szét, most már I r á n y i német fordításában is.

Egy-egy példányt azonban mindenikbő, a Nemzeti muzeumban a nagyjelentőségű nap és tény ráirásával, örök emlékül helyeznek el. Itt Petőfinek ismét el kell szavalni »dal«-át és a nép ezer meg ezer torokból minden versszakasz után rázugja: »Esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk!«

Innen a tömeg a városházához toul. Utközben csatlakoznak Klauzál, Nyári stb. Itt a tanács Szepessy Ferencz polgármester, Rottenbiller Lipót alpolgármester, Kacsokovics Lajos főjegyző, Holovits Boldizsár tanácsnok, Staffenberger István szöszlő stb. már éppen a mozgalom irányában leendő magoktartásáról — üléseznek. A terembe lépő küldöttség élén Irányi D. tolmacsolja a város csatlakozását kifejező nép kívánságát. A tanács, némi epizód — Holovics tanácsnok rideg kijelentése stb. — után, elfogadja, aláírja és megpecsételi a 12 pontot.

Rottenbiller az erkélyről lelkes beszédet tart. Klauzál, Nyári, különösen a nagy nap jelentőség teljes méltóságának megóvása tekintetéből a szenvedélyes kitérőtő társzkodásra, a rend megőrzésére intenek. A Pószonyba menendő küldöttséggel együtt menetre a város részéről készséget jelent ki a tanács, hangsúlyozva különösen a »népképviselői országgyűlés«-nek már Pestre hívása iránt való általános kívánalmat. Határozzák, hogy a rendfenntartás végéig »közönségi bizottság«-ot alakítsanak; ezt 14 taggal rögtön megválasztják, s belevessik az ifjuság vezetőit; elnöke Rottenbiller; és a polgárságból »Nemzetőr«-et szerveznek.

Háttra van még a nap eseményeinek komoly bevégzéséhez, a Helytartó tanács belevézésének kinyerésére, ugyszólván — az

nem érdemelne meg hogy egy perczig is megmaradjon helyen. Az ő tencziáját ne értsek félre, ne magyarázzanak azokba bele idegen velleitásokat. Az ellen azonban határozottan tiltakozik, hogy a nép kizsákmányolására irányuló bizonyos üzelmeket a liberális lobogóval fedezzék. Ezt ő annál nyitabban mondhatja, mert hiszen 20 év óta harczol szabadelvű párt első sorában és minden igazi liberális kérdésben ott volt a legelső sorában. Az ő útja az egyenes út és ezen kivén haladni tovább is!

S z ü n e t.

S z é k e l y György vett még részt a földművelésügyi vitában és főleg az erdélyi érdekeket ajánlotta a miniszter figyelmébe.

B e n y o v s z k y Sándor gf. beszéde péntekre maradt.

Végül R a k o v s z k y István meginterpellálta a belügyminisztert a lipóthy-ügyben. Az interpelláció ez alkalommal a lipóthy-ügy állapotokért K ü r t y főispánt okolta. S z e l Kalmán miniszterelnök az interpellációra adott előleges válaszában kijelentette, hogy az alispán felfüggesztése nem jelenti még az alispán elítélését és ez semmiképen sem prejudikál az ott folyó vizsgálatnak. Ezt a választ Rakovszky tudomásul vette.

Az ülést 1 ó. 50 p.-kor zárták.

KÜLFÖLD.

Mentekezés. Az osztrák urakháza tegnap — Márcz. 14. — ülése Schönbürg herczeg az unjonczjavaslat tárgyalása folyamán ezeket mondta: Mithogy több oldalról megjegyzéseket tettek arra, hogy az osztrák Vörös-Kereszt-egyesület nem vett részt a dél-afrikai segélyakcióban, van szerencsém megjegyezni, hogy az osztrák Vörös-Kereszt-Egyesületnek rendelkezésére álló eszközei magukba véve nem jelentéktelenek, de a teljesítendő feladatokhoz hiven mégis csekélyek. Az egyesületnek tehát gazdálkodnia kell ezekkel az eszközökkel. Mar pedig egy dél-afrikai expedíciónak, például egy oszlop kiküldésének is olyan nagyok a költségei, hogy nem egyeztethetők össze azzal, a mit ez az oszlop alkalom adtan teljesíthet. Nem tartom tehát okos dolognak, hogy relative szerény eszközeinket ezekkel a nagy költségekkel megterheljük. Nem állhatunk egysorba azoknak az államoknak a Vörös kereszt-egyesületével, a melyek expedíciókat küldtek Dél-afrikába, mert nincsenek ott gyarmati érdekeink, mint a többi hatalmasságoknak, a mivel nem akarom azt mondani, hogy azok a hatalmasságok csakis

előleges szankció, és a katonaság be nem avatkozásának biztosítása, amely pedig a karszárnyakban és az agyuk mellett nyakig fegyverben és égő kanócokkal teljes készenletben állott. Budára a küldöttséget, nagyobb részben a »Közcsendi bizottság« tagjaiból — Nyáry P. vezeti. Csudálatos! . . . a gr. Zichy Ferencz ideiglenes elnöke alatt szintén ülésező Helytartótanács, — saját jobb szelleme kerekedett e felül; vagy a pesti történetek félemlítették-e meg: avagy a bécsi forradalom felőli rémhir hatása alatt, tartózkodott erőszakos kitérés provokálásául? . . . az égő kanócok-agyuk előtt — »Éljen a szabadság! Éljen az egyenlőség!« kiáltásokkal felvonuló küldöttséget lehetőleg jól fogadja; a »12 pont« ellen kifogásokat nem tesz, sőt az 1-ső pontbeli sajtószabadságot, a cenzorok azonnali elmozdításával, a 11-ik pontot, statusfogyók szabadon bocátását, a börtönajtók rögtönös felnyitásával életbelépteti. Ezt az e nők ön-maga fogalmazott — a városi tanácshoz intézett átírat formájában kiadott írásos okmányt aláírja meg. A küldöttség Táncsis Mihály statusfogyót börtönéből már magával hozva — egész diadalmenetben tér meg Pestre — a mikor már esive lón.

Az színházban diszeldadás van — a nap tiszteletére. Műsoron Bánk-ban — a közkedvelt dráma. De most a lelkesedés csinálja a

gyarmati érdekeik kedvéért küldtek ki expedíciókat. Naunk azonban ez az ok is hiányzik. Ha erre azt mondaná valaki, hogy csak pénzzel vagy személyzettel támogassuk ezeket az akciókat, erre az volna a válaszuk, hogy kevés pénzzel nem segíthetünk, sok pénzzel pedig a két hadviselő fél jobban elvau látva mint mi, személyzet pedig békében nem áll rendelkezésünkre.

A háboru.

A angol-bur jegyzékváltás már a világ elé került. Az angol főrendiház tegnapi ülésén S a l i s b u r g főolvasztta azt a táviratot, a melyet Krüger és Steyn intézett hozzá és utána fölolvasta a választ, a melyet az angol kormány erre a tavrira adott mint alább olvasható. Most már láthatja a világ, mit akarnak a burók és mit az angolok. A burók kijelentik, hogy szuverén nemzeti államok kétségbevonhatatlan föntartásával hajlandók békét kötni, a mire az a felelet, hogy Angli a nem hajlandó megengedni se Transzválnak, sem Oranzs szabadállam függetlenségét. Az angol felelet nagyon határozott hangu és semmi kétséget sem hagy az iránt, hogy Angolország nem fogad el semmiféle közbelépést, hanem maga le akarja igazni a transzváliakat. A háboru ezek után tehát tovább fog tartani. Hinni lehet, hogy a bur hazaszeretet ezentul is olyan lángoló lesz, mint a milyen eddig és csak rettenetes küzdelem, kétsébe ejtő harcz után fogja magát megadni a bur ember, ha egyáltalán megadja magát s nem inkább a halált választja.

Salisbury már közölte a bur köztársaságok elnökeivel az angol békefeltételeket, melyek a következők:

1. A bur köztársaságok föltétlen meghódolása, ami minden további béketárgyalásnak előfeltétele.
2. A bur köztársaságok függetlenségének elvesztése.
3. A bur köztársaságoknak angol gyarmatokká való átváltoztatása.
4. A két bur köztársaságnak ideiglenesen k a t o n a i k ö z i g a z g a t á s alá való helyezése.
5. Később helyi self-governmentnek berendezése, amilyen Angliában is van, úgy hogy egész Dél-Afrika e g y e t l e n b r i t d o m i n i u m m á fog átalakulni.

műsort. A közönség Egressy Gabortól akarja hallani a »Nemzeti dal« elszavalását; aztán együtt éneklí a karral »Hunyadi László«-ból »Meghalt a cselszövő . . .« részt: játszatja a zenekarral a »Hymnusz«-t, a »Hattyu dal«-t, a »Szózat«-ot: a karszemélyzettel daloltatja a »Talpra magyar«-nak már Egressy Benival készített dallamát s az »Esküszó« . . . végső sorokat, minden dalszakasz után, égre emelt kezekkel dörgi után. Ily hangulat közben érkeznek meg a Budáról jövők s a hozott örömhír hatása a lelkesedést a legfőbb fokra ragadja. A zenekar rázendíti a »Rakóczy-induló«-t, a magyarnak a holtakat is életre izgató harci zenéjét; elhangzása után a közönség a »Marselles« viharzó dallamát harsogva távozik a színházból, de nem lakására, hanem a fogadókhá s az éjt attombolva az érzés mámorát — a bor mámorával egyesíti. Itt veszi a hirt, hogy a fejszótabla elfogadta a felirati javaslatot s Bécsben a forradalom halad előre, Metternich, Apponyi megbukott! Bizony vizsgálatot vezetni be azt a nagy napot — m a r c z i u s 15 - k é t t ! És a mi legcsudálatosabb . . . ez a nép, a szabadság öröm fellángolása — és a bor részegítő hatása közt is megtartotta józanságát s a törvényes rend iránti tiszteletet nem vétkezte le;

Táviratok.

Az olasz király születés napja.

Róma, márcz. 14. A király ma reggel születése napja alkalmával szemléltetett a helyőrség csapatai fölött, azután pedig a királynéval a miniszterek, a diplomáciai testület, az udvari és állami méltóságok, százakra menő egyesületek és óriási népmegjelenléteben résztvevő a Giardino Publicoban állított Károly Albert-szobor leleplezésében. A királyi part a közönség lelkes ovációkban részesítette.

A párisi kiállítás magyar főbiztosa.

Páris, márcz. 14. W o l k e n s t e i n gróf osztrák-magyar nagykövet ma délelőtt bemutatta L o u i s e t elnöknek L u k a c s Béla kiállítási főbiztosot.

Közgazdaság.

Berlin, márcz. 14. (Gabonapiacz) Amerika bányászati irányzatára a buza és a rozsforgalma az araknak $\frac{1}{4}$ márkával való lasszállása ellenére nagyon korlátozott volt. Zab szilárd, Az idő szeles.

H I R E K.

Márczius 15.

Felviradt a nagy nap, márczius idusa.

Lobogó díszöltöztek a paloták s kicsiny házikók egyaránt s a város külső képe is magán hordozza jelét annak a kegyeletnek, mely eltölti szívét minden igaz magyarnak e nagy napon.

Ünnepelünk!

Ünnepeljük a polgári és szellemi szabadság hajnalát.

Ez az egy nap az, melyen a korcsosodásnak induló nemzeti közérzület kiragadja magát a hétköznapiság szürkeségéből s tanujelét adja annak, hogy létezik.

És ez így van jól, ennek így kell lenni!

Hiában igyekeznek a »magasabb szempontot« figyelembe vevők elterelni, elfojtani e nap lelkesülttségét, mert érzi azt minden magyar, hogy történelmünk utolsó századának nincsen olyan napja, mely méltóbb volna nemzeti ünnepeltetésre, mint 48 márczius idusa.

A délelőtt folyamán városunk minden tanintézete ünnepelt. Ez ünnepélyekről a következő tudósításokban számolunk be:

Az ev. ref. főiskola imatermében.

$\frac{1}{2}$ 10 órakor vette kezdetét az ünnepély a főiskolai énekhar énekével.

A természet zsufolásig megtöltötte a városi közönség s az ifjuság. Az egyenruhás 48-as honvedek is megjelentek az ünnepélyen, ott volt K i s s Áron püspök, S i m o n f f y Imre polgármester s a tanári kar képviselője.

A kántus éneke után C s i k y Lajos akadémiai igazgató tartott volna a program szerint imát, de ez a pont az igazgatónak hirtelen közbe jött családi gyászja miatt elmaradt.

P e c z k ó Ernő dr. főgimnáziumi tanár lépett az emelvényre s mondott oly gyönyörű emlékbeszédet, hogy perczekig tartott utána a taps és éljenzés s a közönség és ifjuság e beszéd hatása alatt igazán beleélt magat abba a lelkes hangulatba, mely egyedül méltó az ünnepelt nap emlékéhez. Dr. Peczkó Ernő beszéde után Takács Endre joghallgató szavalt a el Ábrányi Emil alkalmi ódajat nagy hatással. Majd a kántus énekelt s ezzel a szép ünnepély véget ért.

Dr. Peczké Ernő remek beszédét sikerült lapunk számára megszerezni. Közlését lapunk hétoldos számában megkezdjük.

Az ev. ref. felsőbb leányiskola.

Az ev. ref. felsőbb leányiskola márczius 15-diki zártkörű iskolai ünnepének műsora a következő volt: I. Isteni tisztelet. 1. 37. dics. 1-ső verse. 2. Alkalmi imádság. 3. 220. dics. 7-dik verse. II. Hazafias ünnep. 1. «Hymnusz» Erkeltől. Éneklete az énekkar. 2. «Két ország ölekezése» Petőfitől, szavalta Abraham Alice V. oszt. növendék. 3. Alkalmi olvasás, tartotta Zalay Emma. 4. «Honfi imaja Bánkbanból» Éneklete az énekkar. 5. «Apotheosis» Jókaitól. Szavalta Karácson Ottília. 6. XVI. Magyar—Rapsodia a «Hymnusz» és a «Szózat» felett. Zongorán előadta Bugyi Irma tanítónőképző III oszt. növendék. 7. Szabadság-induló. Éneklete az énekkar.

A római katolikus gimnázium

is szép ünnepélyvel ülte meg a nagy napot. Délelőtt 8 órakor a római katolikus templomban nagy mise volt. A mise után az intézet növendékei a gymnaziumba vonultak, a hol az ünnepély lefolyt. Az ifjúsági énekkar először a Hymnusz énekelt, azután a gymnasium igazgatója tartott emelkedett szellemű beszédet melyben megemlékezett a nap vívmányairól. Az igazgató beszéde után Miskolczy Sándor IV. o. t. szavalta el igen szépen Ábrányi Emil egyik alkalmi versét. Az ifjúság éneke után pedig Majoros József V. o. tanuló nagy hatása szavalaat következett. Lám Sándor IV. o. t. Tóth Kálmán gyönyörű versét «Kik voltak a honvédek?» adta elő nagy tetszés mellett. A szépen sikerült ünnepély a Szózat elénekülésével ért véget. A közönség zsufolásig megtöltötte a termet. A megjelentek közt ott láttuk dr. Wolffka Nándor v. püspököt és Gereasy Kálmán főigazgatót.

A Svetits intézet növendékei

szintén ma délelőtt ünnepelték meg márczius idusát szép ünnepélyvel. Az intézet dísztermet zsufolásig megtöltötte az érdeklődő közönség, a növendékek szülői. A programm kiemelkedő számai voltak. K e l e m e n Mariska sikerült alkalmi beszéde Berger Erzszi szép szavalaat. Szombathy Margit pedig Ruschek, Mi a haza című költeményének elszaválásával ért el zajos hatást. Nagy hatása volt Bosznay Ilona II. evf. tan. képz. int. növendék szavalaatának. Miskolczy Kovács Gyula ismert költeményét: «Árpád siri álma, adta elő zajos tapsok közt, Dicséret illeti az intézet közös énekkarát a preczizen előadott énekszámokért.

Az ispotályi ev. ref. templomban összegyűjtötte K ö n y v e s T ó t h Kálmán az ispotályi, Telek és Vigkedvő Mihály u'czai iskolák növendékeit, kikhez aztán k szülőik is igen szép számmal csatlakoztak. A tempomot zsufolásig megtöltötte közönség előtt a nagy nap emlékéhez méltó fennszárynalásu imával emelte a hívek buzgósága és lelkesedését. Istenitisztelet után az egyes fiu és nő iskolacsoportok külön-külön tartottak hazafias ünnepélyt.

Az ispotályi leányiskolában.

1. Hymnusz. Énekelték a növendékek. 2. Márcziusi események felemelítése tanító által. 3. Márczius 15. Ábrányi Emiltől. Szavalta Porhaminer Zsuzsanna 6. o. n. 4. Márczius 15. Szabolcska M.-tól. Szav. Bán Erzsébet 6 o. n. 5. Márczius 15. Illyés B.-tól. Szav. Fuksz Róza 6 o. n. 6. Márcz. 15. Szabó Antaltól. Szav. Tóth Mariska 5. o. n. 7. Fohász. Dobos J.-tól. Szav. hagyak Irén 2 o. n. 8. Márczius 15-re. Deák Kálmántól. Szav. Zilahy Berta 5 o. n. 9. Az én hazam. Mindszenti Gedeontól. Szav. Bódizs Etelka 5 o. n. 10. Mi a haza? Majtényi Flórától. Szav. Szabó Zs. 2 o. n. 11. Honfi dal. Petőfitől. Szav. Pető Juliánna 5 o. n. 12. Honfi dal. Petőfitől. Tied vagyok tied hazam. Énekelték a növendékek. 13. Talpra magyar! Petőfitől. Szav. Czeglédi Eszter 6 o. n. — 14. Magyar polgár. Czuczor Gergelytől. Szav. Szigyártó Eszter 2 o. n. —

15. Fel, fel vitézek! Énekelték a növendékek. 16. Kik voltak a honvédek? Tóth Kálmántól. Szav. Kereszturi Róza V. oszt. növ. 17. Nyugosznak óh a hősiak. Énekelték a növendékek. 18. Nagy a világ. Horkai Antaltól. Szav. Horkai Margit II. oszt. növ. 19. Október 6. Dömény Józseftől. szav. Sipos Mária V. oszt. növ. 20. Damjanics özvegye. Hetey Gábortól. Szav. Mikó Róza V. oszt. növ. 21. Az aradi vértanúk. Népdal. Énekelték a növendékek. 22. Verje meg az Isten! Ábrányi Emiltől. Szav. Csikos Mária VI. oszt. növ. 33. Kossuth hálalára. Dombi Lajostól. Szav. Tóth Hermina VI. oszt. növ. 24. Kossuth alma. Pósa Lajostól. Szav. Soós Drzsébet. VI. oszt. növ. 25. Dal. Kossuth nóta. Énekelték a növendékek. 26. A magyar zászló. Pozától. Szav. Piros Mária V. oszt. növ. 27. A nemzeti szín zászló. Népdal. Szav. Jenei Erzsébet II. oszt. növ. 28. Hová megy a vándorfecske? P ó s a Lajostól. szav. Mezei Nária. I. oszt. növ. 29. A magyar. lányokhoz. Lampért Gézától. szav. Jóna Margit V. oszt. növ. 30. Adjon Isten a magyaroknak. jó napot. 31. szózat. 32. Rákóczy induló. énekelték a növendékek.

A debreczeni állami főrrálskolában

az ifjúsági önképző kör d. e. 11 órakor tartott fényesen sikerült ünnepélyt az 1848. márczius idusának emlékére.

Az ünnepélyt K a r d o s Albert önképzőkör vezető tanár nyitotta meg lendületes hazafias szellemű beszéddel. A műsor egyik legkimagaslóbb pontját Hubay magyar abrándjának S c h w a r c z József VIII. o. t.-nak kvartett kíséret mellett előadott száma képezte.

A műsor többi száma is ügyesen volt összeállítva, nevezetes Z i m m e r m a n n Gyula vezető tanár alatt a zenekar igen szépen működött s általában a szereplők részvételével azon lelkes tapsokra, melyekkel a halgatóság részesítette.

Közönség szép számmal volt.

A debreczeni kereskedelmi tanítézet

szintén lelkesen ünnepelt. A dísztermet zsufolásig megtöltötte a városi közönség s a nagy számu ifjúság.

Az ünnepélyt E k l i József ifj. elnök nyitotta meg lelkes hangú beszéddel.

A m ű s o r többi pontjai a következők voltak:

Talpra magyar Petőfi S.-tól szavalta Csapó László.

Honfidal játszották Pintér P. (zongora) Ganófszky L. (fuva).

Márczius 15 emlékezete Irta és felolvasta: Pintér Pál.

Bánk-Bán játszottá Pintér P. (zongora) Zakar J. (hegedű) Laszgalner Á. (cello)

Márczius 15 Kun Belától szavalta Tárnok Dezső.

Népdalok cimbalmon előadta: Benyáts Emil.

Előre. Tóth Kálmántól, szavalja Sámuel S. Sándor.

Hunyadi L. zongorán előadták Pintér P. és Scholze K.

Dr. Szántó Sámuel intézett a közönséghez hazafiaságtól sugárzó szép beszédet s az ünnepély az ifjúság «S z ó z a t» énekével ért véget.

* **A közvilágítás ügyéhez.** A forgalmi részvénytársaság legutóbbi napokban beadott utóajánlata — mely tudvalevőleg már nyomtatékkal nem bír — csak arra alkalmas hogy a házi kezelés ellenzói körében zavart idezzen elő, s minthogy a holnapi közgyűlés feladatát csak az a kérdés képezheti: házi kezelés legyen-e? vagy fogadtatnék el a tanács javaslata, mely a világítás ügyét a Tröt és Ganz czég ajánlatának elfogadásával kívánja r e n d e z n i, ez az utó ajánlat csak e két tábor híveinek megítélésére alkalmas. Ha a házi kezelés határozata emeltetiz: minden beadott ajánlat ugy is teljesen hatályát veszti s ha a város másképp akarja később intézkedni: ugy is csak új alapokon tehetné azt s az eddig folyt összes előmunkálatok s beérkezett ajánlatok maguktól megsemmisül-

nek. Szolgáljon ez tájékozássul ugy a gyári és házi kezelés jó akaratú híveinél, mint azoknak, kik a beérkezett kedvező ajánlatot a házi kezelés problematikussá kitalásaiért kárkararát tenni, s elutasítani nem szeretnék. — Győzzön a h e l y e s e n m e g f o n t o l t s u g y a v á r o s m i n t a f o g y a z t ó k ö z ö n s é g é r e e k é t k ö r ü l t e k i n t ö l e g m é r l e g e t t i g a z m e g g y ö z d é s.

* **A közönség figyelmébe.** A nagy közönség eddig abban a meggyőződésben élt, hogy a főtéren levő s a Párisi Divat áruházhoz czimezett női divat üzlet velem és üzletemmel teljesen azonos. Nehogy a közönség továbbra is ebben a tévedésben éljen, vevőimet már most van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy üzletemet amely a kistemplombazárban van a fenti czéggel ne méltóztassanak összefüggésbe hozni. Midőn ezzel egyidejűleg vevőközönségemnek megköszönöm az eddigi bizalmat, tisztelettel kérem, hogy továbbra is tiszteljenek partfogasukkal. A magam részéről ígérem, hogy mint eddig, ugy ezután is gondot fordítok arra, hogy jóminőségű árukkal és szolid árakkal tegyem érdemessé magamat megfizető bizalmukra. Tisztelettel Rózsa Lajos.

* **Uj czég.** Uj férfi, fiu és gyermek ruhaüzlet nyílt városunkban, a főpiaczon, az Alföldi takarékpénztár épületében, a Bikavál szemben, melynek tulajdonosa a S z á n t ó M ó r é s T á r s a czég, Miskolczon rendkívül kiterjedt üzlettel bír, s itten fióküzlete is egyike leendő bizonyára, a mely hivatala leendő szükségletünket legjobban kielégíteni. A czég nagy versenyképességéről tesz tanúságot azon körülmény is, hogy már több ízben bizatott meg állami szállításokkal, mely kitüntetés csak növelte az általános bizalmat. Raktáron tart mindenféle bel és külföldi szövetekből készült kizárólagos saját készítményű férfi és fiu és gyermekruhákat es egyéb különlegeségeket, modern szabásbau, mérsékelt árak mellett. Ajánljuk a rendkívül szolid czéget a t. közönség figyelmébe.

Szin haz.

Kurucz-furfang.

100 aranyval jutalmazott eredeti énekes szinmű Irta: If. Bokor József. Először adatott Debreczenben 1900 márcz 14.

Özv. Becskyné (F. C s i g a h á z y Etel) unokája, Ilona (P e r é n y i Margit) játszótársa volt Tetényi Gabornak (K o m j á t h y); megszerették egymást s éppen azon ponton voltak, hogy egybe keljenek, midőn Tetényinek Rákóczi kuruczserégébe hadba kellett vonulnia, ki mos kapitány Rákóczy kurucz serégében. A szép, gazdag és kedves Ilonára szemet vet egy eladósodott, öreg birtokos, Bögözdí Lőrincz (S z i k l a i), ki már 20 esztendeje él együtt Somfáné, Borbálával (K i s s Irén) kinek megígérte számtalanszor, hogy el is veszi. B ö g ö z d i holt hírért kelti Tetényinek, fellép kérő gyanánt, az öreg Becskyné oda is igéri unokája kezét s épp azon ponton vannak, hogy Ilonka boldogsága, ki gyűlöli ösztönszerűleg a gyalázatos Bögözdit, betetőződjék, mert este lenne az esküvő. Ekkor érkezik meg Tetényi kuruczvitézeivel, mert Rákóczy fejedelem 6 hónapos fegyverszünetet kötött a császáriakkal, Megtudja Bedő vitézének (S z a c s v a y) a feleségétől, Bözsitől (F. K á l l a i Lujza) a történeteket, találkozik az erdőben bolyongó Ilonkával, erőszakkal akarja kiszabadítani Bögözdí karmai közül, de Ilonka figyelmzetteti arra, hogy Becskyné adott szavát vissza nem vonná, tehát Bögözdit kellene arra rávenni, hogy önszántából adja vissza.

De hogyan! Hát persze itt az asszony, és a kurucz-furfang egyesült ereje segíthet csak. Eppen jókor érkezik Somfáné is, tőle mindent megtudnak Bögözdí multjáról. Bözsit Stanzen morva grófnévá, özvegy Jurkovic grófnévá öltöztetik, Somfáné lesz áruhában a társalkodónője, Adalgunda. A Perényi által Morvaországból hozott temérdek hadi zsákmányt kiadják az albaróné gyanánt, a kinek odahaza is batártalan sok a vagyona; most Tetényi állítólag éppen Morvába kíséri, hogy

kieserölje a császáriak által elfogott Bornemiszánéval. Így mennek fel Jokóvárába Becskynéhez a kincsekkel együtt, úgy intézvé a dolgot, hogy a pénzsóvár Bögözdí azokat jól megláthassa. Az albaroné adja, hogy belé szerett Bögözdíbe, ez lepre megy s azzal az ürüggyel, hogy Honkát és Gábort nem akarja boldogtalanokká tenni, lemond az Honka kezéről s visszaadja Becskyné adott szavát, s a két ifju szerelmes még az este örök hűséget esküszik.

Bözi, az állítólagos Stanzen báróné bele egyezik Bögözdí azon ajánlatába, hogy a Tetényi lakodalmi ünnepsége alatt szökjenek le Pál barathoz, az erdőbe, az majd jöpenzért azonnal összeesküti őket. Csak hogy a sötétbe Bözi helyét Somfáné foglalja el s vele esküszik meg, végre a gonosz Bögözdí. Mire véget ér az esküvőnek ott az egész lakodalmi társaság, kit Bözi időközben értesített nevet nek a felsült Bögözdín, ki diákja, Tamás (R u b o s) tanácsára, hogy örökre guny tárgyává ne legyen, jó kepet vag a rossz játékhöz s azt mondja, tudta, az egészet s ő is így akarta.

E mese keretében folyik le az első felvonás egy kedves epizód jelenete: Bedő és Bözi fogadott lányának Katiczának (Szabó Irma) és Futó Mihály kurucznak (Környei Béla) esküvője, ennek keretében ismét egy csomó népies lakodalmi szokás és a rosta táncz bemutatás. A második felvonást élénkíti Cinka Panna (Komjáthy) megjelenése, ki Rakóczy levelét hozza Perényinek s a vár faláról egy szép, hazafi s verset gyujtó erővel szaval, aratván frenetikus tapókat; a második felvonás keretébe van beillesztve az igazán poetikus fátyaltáncz. Aztán sokat haunk a Kaldy-féle gyönyörű kuruczdalokból is.

Eppen az a baj, hogy a sok epizód, táncz, n. ta nagyon lassan haladóvá s hosszúvá teszik a két első felvonást, amit még csak fokozott a premierek már ismer: vontatottsága. A darab elé becsát-t u. n. ünnepi nyitányonai s szégyenes előképpel együtt 11 óráig húzódtott el a 2 felvonásos színmű előadása. Alkalmos rövidítésekkel s gördülékenyebb előadásban szívesen látott vendége lesz a »Kuruczfurfang« színpadunknak, annál inkább, mert a sok idegen után ismét hazai légkörbe juttat, ha ha remekműnek nem mondható is.

Hálás szerep nem sok van a darabban. Bözi, Bögözdí, Tetényi Somfáné inézik a darab egész sorsát; a többi mind elmosódó, mellekalak, majdnem teljes passzivitásra kárhoztatva. F. K. Á. L. L. rendkívül kedvesen, gazdag komikáival játszott és énekelte Bözi szerepét, kapott is tapókat bőven; remek alakítást nyújtott K. i. s. Irén, önmagát multa felül S. z. i. k. l. a. i.; K. o. m. j. á. t. h. y. d. a. l. i. s. h. ó. s. szerelmes volt s szépen is tánczolt. P. e. r. é. n. y. i. Margit hálálatlan szerepét a s szépség és kedvesség varázsával vonta be, s így játéka, éneke, gyönyörű táncza egészen elragadta a közönséget. S. z. a. c. s. v. a. y. Környei, Szabó Irma egy bájos kis paraztlányka minőségében, R. u. b. o. s, S. z. a. t. h. m. a. r. y., T. ó. t. h. E. l. e. k. é. s. a. t. ö. b. b. i. e. k. a. premierek egyes hibáit nem tekintve, teljes erővel igyekeztek sikerre juttatni a darabot. Azt már említettük, hogy K. o. m. j. á. t. h. y. n. é. egyetlen jelenetével, hogy magával ragadta közönséget. A tánczok betanításáért Makrait illeti az érdem; a fátyaltánczban egy kis torlódás itt-ott muta kozott még.

Hanem egyet-mást nem hagyhatunk komoly megrovás nélkül, s ennek főrésze a színlapra vonatkozik. Mely új diszleteket festette e darabhoz Gyöngyösy? Hiszen minden rendezés látogató jól ismeri őket. Talán a remete kaplnáját?... Azt mondja a színlap: Idő, ma. Tehát a t. színlapszerkesztő szerint nem is a XIX., nem is a XX. század végén élünk, hanem a XVIII. elején mert hisz O. c. s. k. a. y. t. e. k. k. o. r. (1710.) v. é. g. e. z. t. é. k. i. á. r. u. l. a. s. a. é. r. t. — M. á. r. c. z. i. u. s. 14-ikét »Nemzeti ujjábredésünk 52-ik évfordulója előestéjének« mondja fatális szí lapunk, holott a magyar történelem a nemzeti ujjábredést 1825 től számítja. A történelem tudományá által szentesített elnevezéseket nem

szabad tetszés szerint összevissza forgatniuk. Nagy anakronizmusnak tartjuk, bármily szívesen hallgatjuk is a Csokonai Remény című dalának a darabba beszövéset. Az előkép éppen csak arra való volt, hogy legyen. Inkább maradt volna el.

Színházi műsor.

Csütörtökön, márczius 15-én: Kurucz furfang.

Pénteken, márczius 16-án, harmadszor Kurucz furfang.

Szombaton, márczius 17-én, negyedszer Kurucz furfang.

Vasárnap, márczius 18-án két előadás: délután 3 órakor félhelyárakkal: A nebutsvirág. Este 7 és fél órakor bérlet-szünetben: A görög rabszolga. Operette 3 felvonásban.

Debreczeni lóversenyek.

Első nap.

S z o m b a t, április 21-én.

I. Nyeretlenek eladóversenye. 1000 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távoltság kb. 1600 méter.

3é és id lovak számára. Teher 3é 64 kg. 4é 74 fél kg, 5é és id 76 fél kg. A győztes 2000 koronaért árverés útján eladó. Beiratási díj 10 korona; — további 20 korona az indulóktól.

II. Debreczen sz. kir város díja. 100 drb. cs. és kir. arany, melyből 90 arany a győztesé és 10 arany a második lóé. Ezenkívül 100 korona (egyleti díj) a második lónak. Távoltság kb. 1400 méter.

3é és id belföldi félvér ménék és kancák számára, melyek még 1800 korona értékű sikert nem nyertek. Teher 3é 65 kg, 4é 74 fél kg, 5é és id 76 fél kg. Minden 400 korona össznyeremény után 1 kg több, halmozva 7 kg-ig. — 4é és id lovaknak, melyek még 600 korona értékű sikert nem nyertek 5 kg. nyeretleneknek 7 kg. engedve. — Legalább két különböző tulajdonos lovanak kell indulni, hogy a díj kiadassék. Beiratási díj 10 korona; további 20 korona az indulóktól.

III. Hortobágyi díj. 1500 korona (melyből 300 korona egyleti díj) a győztesnek, 200 korona a második lónak. Adja a földmivelésügyi m. kir. Miniszter. Távoltság kb. 1600 méter.

3é és id lovak számára, melyek 1899 és 1900-ban 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. Teher 3é 64 kg, 4é 74 fél kg, 5é és id 76 fél kg. Minden 400 korona össznyeremény után 1 kg. több, halmozva 7 kg-ig. Beiratási díj 20 korona; további 20 korona az indulóktól.

IV. Eladóverseny. 1200 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távoltság kb. 2000 méter.

3é és id lovak számára, melyek 1899 és 1900-ban 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. Teher 3é 70 kg, 4é 80 kg, 5é és id 82 kg. A győztes 2000 koronaért árverés útján eladó; ha 1500 koronaért 3 kg, ha 1000 koronaért 5 kg, ha 600 koronaért 10 kg. engedve. Beiratási díj 10 korona; további 20 korona az indulóktól.

V. Nyulasi gátverseny. 1200 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távoltság kb. 2400 méter.

4é és id lovak számára, melyek 1869 és 1900-ban 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. Teher 4é 65 kg, 5é 69 fél kg, 6é és id 71 kg. Minden 400 korona össznyeremény után 1 kg több, halmozva 7 kg-ig. Beiratási díj 10 korona; — további 20 korona az indulóktól.

VI. Szent-Györgyi akadályverseny. 1200 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Adja a földmivelésügyi m. kir. Minister. Távoltság kb. 4000 méter.

4é és id lovak számára, melyek 1899 és 1900-ban 1800 korona értékű versenyt nem

nyertek. Teher 4é 64 kg, 5é 71 fél kg, 6é és id 75 fél kg. Minden 400 korona össznyeremény után 1 kg több, halmozva 7 kg-ig. 5é és id nyeretleneknek 3 kg engedve. Beiratási díj 10 korona; további 20 korona az indulóktól.

Második nap.

V a s á r n á p, április 22-én.

I. Nyeretlenek versenye: 1000 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Adja a földmivelésügyi m. kir. Miniszter. Távoltság kb. 1200 méter.

8é és id lovak számára. Teher 3é 65 kg, 4é 74 kg, 5é és id 74 fél kg. Beiratási díj 10 korona; további 20 korona az indulóktól.

II. Totalisateur-verseny. 1500 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távoltság kb. 2400 méter.

3é és id lovak számára, melyek 1899 és 1900-ban 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. Teher 3é 65 kg, 4é 76 fél kg, 5é és id 79 kg. Legalább 900 korona értékű versenyt nyertjére, ha 3é 3 kg, ha 4é vagy id 1 fél kg több; két vagy több ilyen versenyt nyertjére, ha 3é 7 kg, ha 4é vagy id 4 kg több. Beiratási díj 20 korona; további 20 korona az indulóktól.

III. Eladóverseny. 1000 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távoltság kb. 1600 méter.

3é és id lovak számára, melyek 1899 és 1900-ban 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. Teher 3é 68 kg, 4é 78 fél kg, 5é és id 80 fél kg. — A győztes 2000 koronaért árverés útján eladó; minden 200 korona árleengedésért 1 kg engedve. — A legkisebb eladási ár 600 korona. Beiratási díj 10 korona; további 20 korona az indulóktól.

IV. Eladók gátversenye. 1000 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távoltság kb. 2400 méter.

4é és id lovak számára, melyek 1899 és 1900-ban 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. Teher 4é 70 kg, 5é 74 fél kg, 6é és id 76 fél kg. A győztes 2000 koronaért árverés útján eladó; ha 1000 koronaért 3 kg, ha 600 koronaért 7 kg engedve. Beiratási díj 10 korona; további 20 korona az indulóktól.

V. Eladók akadályversenye. 1000 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távoltság kb. 3200 méter.

4é és id lovak számára, melyek 1899 és 1900-ban 1800 korona versenyt nem nyertek. Teher 4é 70 kg, 5é 55 fél kg, 6é és id 81 fél kg. — A győztes 2000 koronaért árverés útján eladó; ha 1000 koronaért 3 kg, ha 600 koronaért 7 kg. engedve. Beiratási díj 10 korona; további husz korona az indulóktól.

VI. Nagy akadályverseny. 1500 korona a győztesnek, 300 korona a másodiknak, 200 korona a harmadik lónak. Adja a »Magyar Lovaregylet« a földmivelésügyi miniszter ut által engedélyezett szubventióból. Távoltság kb. 4800, méter.

4é és id lovak számára, melyek 1899 és 1900-ban 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. Teher 4é 65 kg, 5é 72 fél kg, 6é és id 76 fél kg. — 900 korona értékű versenyt nyertjére 2 kg; két vagy több ilyen értékű vagy egy legalább 1500 korona értékű versenyt nyertjére 7 kg. több. Beiratási díj 20 korona; további husz korona az indulóktól.

VII. Mezei gazdák (földészek) versenye. 2200 korona. Egyleti díj.

Futhatnak hajdumegyei és Debreczen sz. kir. városi mezei gazdáknak saját oly lovak, melyeket a bíróság elfogad. Távoltság a pályán egyszer körül, nyereg nélkül lovakalva. — Nyeremény az elsőnek 100 korona, a másodiknak 60 korona, a harmadiknak 40 korona, a negyediknek 20 korona. Bejelentés félórával a futás előtt. Legalább négy különböző tulajdonos lovanak kell indulni, hogy a díj kiadassék.

Általános szabályok.

Nevezési zárnapés határidő: 1900. április hó 11-én esti 10 órákor.

Nevezni lehet Engeszer József egyleti titkár urnál Debreczenben, Szt.-Anna-utca 31. szám a'att.

Minden sikversenyben a kanczák és herétek 1 fél klg teherengedményben részesülnek.

Minden verseny olyan urlovasok által lovagolandó, kik a Debreczeni Lovaregyletnek vagy az Urlovasok szövetségének tagjai.

Lovagolni csak színekben, vagy egyenruhában szalaggal lehet és ugy a versenyszín mint az egyenruha szalag színe a nevezéssel egyidejűleg bejelentendő.

Minden nyereményből 5% vonatik le; valamint a beiratási díjak is az egyleti pénztárt illetik.

Minden ló után a pálya használatáért 10 korona gyeppenz és valahányszor indul 10 korona startpenz fizetendő.

Minden eladó versenyben (sik. gát-vagy akadály verseny) az esetleges árverési többlet fele részben a második lovat, fele részben az egyleti pénztárt illeti.

Jegyzet; Minden fentebb kiirt államdíj a jóváhagyás fentartása-va közöltetik.

Kelt Debreczenben, 1900. évi február hó 24-ikén.

A z i g a z g a t ó s á g.

Kiadta:

Engeszer József, titkár.

Egészséges fogak

sokkal értékesebb javát képezik az embernek, mint azt a mindennapi életben egyébként elismerik. Szabályszerű emésztés, jó táplálkozás s ennek következtében a munka- és életerő mind oly tényezők, amelyek nagy részben a fogak épségben tartására is közreműködnek. A fogápolását tehát semmi szín alatt elhanyagolni nem szabad és használjuk rendszeren, úgy reggel, mint este a „Kosmin“ szájszappant, mely erősíti a fogakat és üdíti a száját.

Egy „Kosmin“ palack, mely sokáig eltart, 1 frt, kapható a gyógyszerárakban, jobb drogua- és illatszer-üzletekben.

CSARNOK.

A harmadik.

Irta: R. B.

Egy szomorú délután szomorúan ültünk Károly batátommal egy szomorú kávéházban. Szomorú volt a kávéház, mert odakint hideg őszi eső verte azt a néhány százalomra méltó alakot, a kik dolgaik után siettek: szomorú volt a kávéház is, mert kívülünk s három darab asztoló pinczérén kívül egy árva lélek sem tanyázott benne s szomorúak nagyon szomorúak voltunk mi — én és Károly barátom, mert nem volt harmadik.

Mi az a harmadik? Mentő kar, mely kiragad az elnyeléssel fenyegető hullámok közül; égi segítség, mely elvezet a kétségbeesés szélére; jótékony angyal, ki szelíd mosolylyal veszi ki kezünkbe a bünyülkosságra fölemelt feyvert.

S ez a mentő kar, ez az égi segítség,

ez a jótékony angyal hiányzott nem volt sehol . . .

— Min töprenkedel? — kérde Károly borús hangon.

— A min te — felelém nem kevésbé elszontyolodva.

— Mit tesszünk hát?

— Bizony nem tudom.

— Skandalum, hogy egy kávéházban nem akad harmadik.

— Skandalum? vétek, égre kiáltó vétek, melyre a pokol minden kinszenvedése sem elég bűnhődés. Pinczér!

— Parancs?

Egy harmadikat ha a föld alól is.

— Nincs.

— Kell hogy legyen.

— Nincs, ha mon om.

— Ne szemtelenkedjék.

— De az Istenért, csak nem teremthetek.

Igaza van, gondvám s épen egy jól kizirkalmazott káromkodással akartam könnyíteni lelkemen, mikor egy szerencsés ötletem támadt.

— Kerítsen egy hordárt — kiáltam oda a pinczérnek.

— Mit akarsz vele? kérde Károly.

— Majd meglátod — felelém titkozatos mosolylyal.

— Talán csak nem . . . ?

— De igen.

— Nem rossz ötlet.

— Sőt,

Eközben előkerült a hordár.

— Maga tisztességes embernek látszik — szólított meg őt.

— Disze vagyok a nemes hordáregyletnek.

— Először is a hordáregylet nem nemes, másodsor pedig, ha maga a disze, ahhoz nagyon sajnálraméltó egy társaság De nem is arról van szó. Lehet-e bizni magában?

— Mesterségem a titoktartás. Óm, ha én beszélni akarék!

— Nem titoktartást kérek.

— Hanem?

— Becsületességet.

— Uram az én becsületeembe senki sem kétkelkedett még büntetlenül.

— Csak nyugodtan, nemes hordáregyleti disz. Azt kérdelem hogy nem ssokott e csalni.

— Uram ez vért kíván.

— Is'en ments! Ne legyen olyan szangvinikus.

— Ereimben magyar vér lüktet,

— Ugyan ne anzálgoljon. Az orra megczáfolja szavait.

— Ez az órr sokat ér.

— No, ugy kilóra elhiszem.

— De hat azért vágyok én itt, hogy sértegetéseit türjem?

— Nem, dicső unokája Árpád apánknak Ön azért van itt hogy segítsen rajtunk.

Jó pénzért miért ne?

— Kaczagányos ósapjo nem beszélne pénzről.

— Hagyjuk a holtakat pihenni, nagyságos uram. Miben lehetek szolgálatukra,

— Mennyi jár magának egy órára.

— Az a szolgálattól függ. Ilyen pokoli időben kinn járni . . . azt hiszem megérdemlek 2 koronát.

— Nem kell kűnn járnia. Sőt ellenkezőleg itt benn fog ülni és harmadik lesz a kablariásznál.

— Óh az egészen más, az nem közönséges valami. Ugy gondolom, óránként 3 korona megérdemlett jutalom.

— De hiszen előbb kevesebbet mondott?

— Olesőbban nem játszom. Ha nem tessék, alászoigája . . .

Sapkája után nyult és menni készült, kétségbeesetten ragadtam meg kabátja szárnyát.

(Vége kőv.)

KÖZGAZDASÁG.

Mire ügyeljünk a műtrágyák vásárlásánál?

A műtrágyák iránti kereslet évről-évre fokozódik, s bár statisztikailag pontosan ki nem mutatható az évenként felhasznált mennyiség, annyi mégis konstatalható, hogy ma már legkevésbé sem viseltetnek gazdáink műtrágya alkalmazása iránt oly nagy ellenszenvvel, mint még csak öt-hat évvel ezelőtt is. — S ha vizsgáljuk a műtrágyákkal tett kísérletek eredményét, láthatjuk is, hogy teljesen indokolt azoknak minél szélesebb arányokban való felkarolása; mert kétségtelen, hogy azok teljes alkalmazásával terméseinket ugy mennyiségileg, mint minőségileg fokozhatjuk, illetve javíthatjuk, s ez által jövedelmünket is emelhetjük.

Most, hogy épen a műtrágya bevásárlás időszakához közeledünk, nem véltük felesleges munkát teljesíteni azzal, hogy közlésszerű az 1895. évi XLVI. t. cikknek az iparszerűen előállított vagy kezelt s a kereskedelmi forgalom tárgyát képező állati, növényi és ásványi trágya s ezek forgalomba hozatalára vonatkozó következő rendelkezéseit.

Mindazon zsákok, melyekben a rendes kereskedelmi forgalom tárgyát képező trágyák és trágyaszerek árultatnak, illetve szállítanak, a bennök levő trágya nevét és annak növényi-tápanyag mennyiségét, használati értékét, az egyes tápanyagokat külön-külön %-okban mutató, le nem törölhető felirással látandok el és az illető gyár vagy szállító ómpeccsétjével lezárva, lehetőleg 50, 75 vagy 100 kg. tartalommal hozandók forgalomba.

A trágyában előforduló tápanyagokat következő sorrendben és rövidítésekkel kell megjelölni: Nitrogén helyett Nit; Phosphor helyett Ph; Káli helyett K.

E szerint tehát a foszportartalom aként jelölendő, hogy a PH. után következő szám a s vízben oldható phosphorsavat jelentve s ha ezenkívül esetleg még vízben nem oldható phosphor-sav is jelöltetik, illetve biztosítatik, ez utóbbinak százalékszámát plus jeggyel az előbbi szám melle irandó, pl. Ph. 13% 2% 13% vízben oldható és 2% vízben nem oldható phosphor-sav.

Az egyes trágyafélékre még a következő megjelölések kötelezők: szuperfoszfátnál csak a vízben oldható foszorsav; ammoniak szuperfoszfátnál: az ammoniak-nitrogén és a vízben oldható foszforsav; nitrogén szuperfoszfát keverékeknél az összes nitrogén és a vízben oldható foszforsav; salétrom szuperfoszfátnál a salétrom-nitrogén és a vízben oldható foszforsav; csontlisztnél a foszorsav, a nitrogén és azon kívül — mely, hogy az áru milyen minőségű pl. hogy nyers, zsirtalanított vagy párolt csontliszt; szárított marha és sertés-trágyáknál a nitrogén tartalom; káliit tartalmazó keverékeknél; a káliitartalom kálium oxidra és nemcsak valamely kálióra számítva.

Ingadozó megjelölések vagyis efélék: Nit. 31, 1—4% nem alkalmazhatók, hanem csakis határozott számok pl. Ph. 18%.

feljebb! — 4 meter — póstabér és vámmentesen szállítva! Minták kiválasztásra, nem különben fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem“ blousok és ruhákra alkalmas 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint.

Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik!

Henneberg G., selyemgyáros, Zürichben.

Cs. és kir. udvari-szállító.

Selyem-Blousok 2 frt 40 krtól

Kabátok,
Kostümök,
Napernyők, Blouzok, Csokrok, Övek
 és bármily női és gyermek felöltők minden kivitelben találhatók
Halmágyi Sámuel női divat áruházában.

Egy jó családból való fiu
tanulónak felvétetik
Payer Géza fűszerkeres-
 kedésében **H.-Nánáson.**

Táncztanítási jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség
 szives tudomására hozni, hogy a „K o
 r o n a” című tánczteremben *folyó hó*
20-án, kedden az

uj táncztanfolyamot

megnyitom.

Táncztanítási órák: kedd, csütörtök
 és szombaton este 8—10 óráig.

Minden vasárnap *összgyakorlat* 8—11
 óráig.

Tandij: személyenkint 10 korona.

Zenedij: „ 4 „

Magán tanulókat nappali órákban
 elfogadok.

Fölhivom a n. é. közönség figyel-
 mét az újabb tánczokra.

Maradok tisztelettel

Schaf János

táncztanító.

(Csapó-utca 17.)

Meghívás

a debreczeni ipar- és kereskedelmi bank

1900. évi márczius hó 18-án, d. e. 10 órakor

az intézet helyiségében megtartandó

XXXIII. rendes közgyűlésére.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelő bizottság jelentésével kapcsolatosan a zárszámadások elő-
terjesztése.
3. A mérleg, nyereség-felosztás, valamint az igazgatóság és felügyelő bi-
zottság részére a felmentvény megadása iránti határozathozatal.
4. Alapszabályaink értelmében kilépő két igazgatósági tag helyére két igaz-
gatósági tag választása három évre.
5. Az igazgatóságnak a nyugdíjalapra és a társulati tisztviselők nyugdíj-
ának biztosítására vonatkozó javaslata feletti határozathozatal.

JEGYZET: Az alapszabályok 28. cikkének értelmében minden részvényes, ki a közgyű-
lésen résztvenni akar, részvényét 5 nappal a közgyűlés előtt a bank pénztáránál — törítvény
mellett — letenni tartozik.

Üzleti könyvek,
 csinos kiállításban, erős kötésben, igen jutá-
 nyosan kaphatók

Hoffmann és Kronovitz
 könyvnyomdájában.